

בעוד מוסיקאים בכל העולם מכוונים את כלי נגינתם לפי מיטב הכללים והטכניקות, מכוון האמן ר' אייל שילוח את מיתרי כינורו העתיק לפי המקורות והרגש היהודיים ■ בשיחה מרתקת ל'משפחה' מסכם הכנר העולמי, שניגן בשנים האחרונות עם כל גדולי המוסיקה החסידית, ארבעים שנות נגינת כינור מופלאה, החל מגיל צעיר ביותר, דרך השלב שבו נפקחו עיניו להכיר את בוראו ולשוב אליו, שבירת כל כללי ההופעות כדי לזכות לשמור שבת וכשרות, ועד לגילוי סודות בניית הכינורות העתיקים, שהועברו על ידי מגורשי חורבן בית המקדש, באמצעות סטראדיווריוס המפורסם ■ להודות ולהלל

עשרה נימין של כינור. ר' אייל שילוח מחזיק בכינורו אשר נרכש באיטליה

כאייל תערוג

איתמר אדלר

צילום: משה שטרן וכפיר חרבי

ע ד היום, כשהכנר העולמי ר' אייל שילוח נזכר בשבעים הכינורות שהוצגו בפניו אז, לפני כשש שנים, בלונדון הבירה, מטפס מד ההתרגשות בקרבו ועולה לגבהים. היה במעמד ההוא מעין סגירת מעגל. בבת אחת האירה במוחו ההבנה הברורה של עוצם שליחותו, במיתרים שעליהם הוא פורט כבר מאז היותו ילד, כמעט פעוט. בעת ההמתנה הארוכה לבחינתם של עשרות הכינורות שהציעו לו, עיין שילוח ב'ספר היוחסין' שצורף אל הכינורות וגילה דבר מופלא: מסתבר שהכינורות שמונחים לנגד עיניו שאותם בנה סטרא־דיווריס, בונה הכינורות המפורסם מאיטליה, נוצרו בשיטה מיוחדת ועתיקה שאותה רכש הגוי משתי משפחות יהודיות. היהודים הללו, כך התברר ללא ספק, ירשו את הידע המיוחד מאבותיהם, שקיבלו זאת דור קודם לדור עד למגורשי בית המקדש השני. כלומר, הסוד האמיתי של בניית הכינורות הללו, שאחד מהם הוא עומד לרכוש עוד מעט קט, הגיע ממייצרי הכינורות עבור הלויים שבבית המקדש, שנחרב ועתיד להיבנות במהרה בימינו אמן.

"החילולי להבין מה אני עושה כאן בעולם", עוזב הכנר הנודע לשעה קלה את המיתרים והקשת ומתפנה לשיחה עם 'משפחה', מעין סיכום ביניים לארבעים שנות נגינה על הכלי העתיק והאציל. "אם אני מביא עימי מארץ העמים כינור שנבנה על פי הסודות הללו, מנגן בו ויגוני קודש בירושלים ומעורר בכך לבבות יהודיים, הרי אין שליחות מוסיקאלית נשגבה מכך".

בהמשך יספר לנו אייל על אפיזודות רבות, שבהן ראה עין בעין שיש מי שמכוון את דרכיו מלמעלה ומצפה ממנו לקורטוב של מסירות נפש ועוד קורטוב של עמידה בניסיונות. ניסיונות שכאלו, שרק מי שנבחר פעם אחר פעם לקונצרטמייסטר (הכנר הראשון) של התזמורת הגדולה והמפורסמות בעולם יכול להבין את עוצמתן.

צילום: מתוך הנשמה. בחצר ביתו

"כדי לבנות כינור טוב היה על העוסקים במלאכה להתאזר בסבלנות של שנים רבות. יש לטייל ביערות ולמצוא את העץ המתאים, לדעת איך לפרק את גזרי העצים ולהניחם בעליית גג"

נסיביים פיתחו אצלו את האינטלקט והוא התרגל לשנן חומר רב בזמן קצר, כך הגיע אל הבחינות בכל המקצועות מוכן ומזומן למרות היעדרויות קבועות. החברים זקפו גבה ולא הבינו להיכן נעלם אייל בשעות שבהן הם מחויבים לבית הספר וללימודים. לא ידעו שהוא עמל על לימודיו הרבה יותר קשה מהם, מכולם יחד.

ההמשך היה מלגות מכובדות ללימודים והופעות במסגרות שונות עם הכינור, הקשת, וספר התווים. עד שביום אחד שמע וראה אותו הכנר העולמי המפורסם אייזיק שטרן. שמע והחליט להשקיע בפרח הנגינה הצעיר.

באחד הימים התקשר אל בית משפחת שילוח המורה של אייל וסיפר על קונצרט ענק שיתקיים כאן בארץ על ידי הכנר אייזיק שטרן, והוא מבקש את הילד לנגינת סולו, הקונצרט יוקרן בכל העולם ויש להתכונן אליו היטב.

"האימונים היו מפרכים", משחזר שילוח שהיה אז ילד בן 12, "הכי קשה היה העובדה שהמורה טעה ונתן לי להתאמן על 'קונצ'רטו' (יצירה מורכבת) קצר יחסית. התאמנתי קלות והייתי מוכן לכך. אך אחרי כמה ימים התקשר אייזיק שטרן ובידר היכן עומדים האימונים. מהשיחה התברר שעליי להתאמן על משהו הרבה יותר ארוך וסבוך. אני זוכר את עצמי ילד, מסתגר שני ימים ושני לילות ברציפות בחדר העבודה של אבי שהיו לו דלתות עץ אטומות כדי שהנגינה לא תפריע לשכנים. אימי, שהייתה ילדת שואה וגדלה ביערות בפחד וברעב, הגישה לי כל העת ביסקוויטים וכוסות תה מחשש שאתמוטט".

אחרי ארבעה ימים הוא השלים את נגינת היצירה על בוריה. בקונצרט ישבו 'גדולי האומה' נכבדי הפוליטיקה הישראלית ופילנתרופים תומכי ישראל. את הסרט שיצרו מהקונצרט שלחו להרבה מקומות בעולם. פתח את ההקרנה דוד בן גוריון, וכבר בפתיחה, על מלוא המסך, נראה הילד הצעיר אייל שילוח פורט עם הקשת על הכינור. הוא הפך לבן טיפוחיו של אייזיק שטרן וקיבל מלגות מ'קרן ישראל אמריקה'. כל מחסוריו, לימודים והסעות, כלי נגינה ותחרויות, הכל היה עליהם, כדי שהילד המוכשר יגדל לכנר מדופלם. הם עשו וחשבו זאת לתפארת מדינת ישראל.

אך אלוקים חשבה לטובה...

אור לגויים. לא אחת היה על שילוח להשיב מנה מילולית אחת אפיים לנגנים אנטישמיים בעולם

שני ימים ושני לילות

אייל שילוח נולד למשפחה חילונית ישראלית רגילה. אביו ניחן בחוש מוסיקאלי מפותח ובהיותו סטודנט, העובד במקביל לפרנסתו, נהג לומר בפיו יצירות ארוכות של גדולי המלחינים ולרתק בכך את חבריו ושכניו, חובבי המוזיקה הקלאסית. את בנו הבכור, אייל, חינך למוסיקה. הוא הבחין שלבכורו שמיעה מפותחת במיוחד וכבר בהיותו ילד צעיר, בגיל שבע, ייעד אותו האב ללימודי כינור. הוא איתר עבורו את המורים המעולים בארץ, שבכדי להתקבל אצלם יש לעבור מבחני קבלה לא קלים.

הלימודים הפכו להיות תכופים והחזרות והאימונים כמעט יומיומיים וקשים במיוחד. "מי

שדרבן אותי ולא נתן מנוח היה אבי ז"ל", חוזר שילוח לימי ילדותו. "הוא היה מגיע עימי לשיעורים ולחזרות, הוא שוחח עם המורים והזכיר לי להתאמן ולהיבחן. איני יודע מהיכן היה לו כוח וסבלנות. הוא היה ד"ר לביוכימיה במכון וויצמן למדע, ואחרי ששב מיום עבודה ליווה אותי לשיעורים, לחזרות ולאמונים. היכן יש היום הורים כאלו..."

חבריו של אייל הצעיר בבית הספר לא אהבו את היותו שונה. הצוות החינוכי הכין עבורו תוכנית לימודים מיוחדת. לבחינות למתמטיקה למשל לא היה עליו להתכונן כלל. החישובים האינסופיים של התווים ליצירות השונות שעליהם התאמן יום וליל היו טובים יותר משיעורי החשבון בכיתה, והוא פתר תרגילים ארוכים על נקלה. לימודי הנגינה האינט-

לאחר בר המצווה שלו התוודע אייל שילוח אל המוסיקאי חיים טאוב, שלא היה רק כנר אלא גם מוסיקאי. הוא הורה לו להפסיק עם ההופעות ולהשקיע במשך שנה רק בלימודי מוסיקה. כמובן שזה היה טוב להנמכת האגו. מעין 'ביטול', והוא היה לנגן סולו של התזמורת הפילהרמונית.

ואז, כשכמעט חלף עליו גיל ההתבגרות, חש לפתע שהעולם אינו הפקר, הוא אינו נברא סתם כך ויש לו בוודאי תכלית ומטרה. "פתאום תקפו אותי הרהורים של שיבה אל המקורות היהודיים, בלא שיהיה לכך הסבר או רקע משפחתי וחברתי. הרגשתי תוך כדי נגינה התעלות וכמיהה אל החלק הרוחני שבי. תחושה שהעולם על כל מנעמיו טפלים אל משהו הרבה יותר גדול ואמיתי. הייתה זו טלטלה עבורי. רציני להתקרב אל היהדות. זו הייתה התקופה של חזרתם בתשובה של אנשי הבורמה המפורסמים אורי זוהר ופופיק ארנון. חששתי שמי ששב בתשובה עליו לעזוב את כל עיסוקיו הקודמים, כמותם. גנתי את הרעיון לחזרה בתשובה, פחדתי מהסביבה ומהבלתי ידוע, אבל הנפש צמאה אל הבורא".

אייל שילוח לא ישכח את הימים שבהם היה מגויס לצבא בתקופת מלחמת לבנון הראשונה. הצבא העניק לו את התואר 'מוסיקאי מצטיין' ומינה אותו לכנר הראשון של 'רביעיית צה"ל'. הוא נסע בליווי קומנדקר צבאי ממוצב למוצב להופיע בפני החיילים הלוחמים בבירות במשך ימים רבים. בימים ההם ניצל מפגזי R.P.G., ועם נשק בידו האחת וכינור בידו השנייה נמלט מהיתקלות עם מחבלים, עזב את הכינור וירה, וידע ששימוח יהודים בזמנים ובמקומות קשים ומתוחים.

מסובב כל הסיבות הוביל את הכנר הצעיר לניו יורק העיר. שם, בכרך הגדול הוא קיבל 'מלגת חיים': לימודים סדירים עם הכנר אייזיק שטרן ועם המורים הגדולים ביותר של האוניברסיטאות הגדולות למוזיקה. הוא פגש בפסנתרנים וכנרים 'גדולי הדור' של המוזיקה, ששמותיהם היו למושא הערצה וקנאה בקרב נגנים צעירים. ופתאום, דווקא שם, בכרך הגדול, כשהוא מתקדם לקראת קריירה מבטיחה של אחד מגדולי הכנרים והכל מנבאים לו גדולות, הוא החל לחפש את אלוקיו, להקפיד על מזון כשר ולהתרוצץ לאזורים של יהודים שומרי תורה כדי לרכוש מוצרי מאכל שעליהם עליו לשלם פי ארבעה. לחפש בתי כנסת בשבתות ובחגים. מושגים שהיו אמורים להיות זרים לו, אותם לא קיבל בבית הוריו ובבתי החינוך שבהם עשה את ימי ילדותו ובגרותו.

וזאת לתעודה. אייל שילוח מקבל תעודת הוקרה מנשיא המדינה אפרים קציר, לאחר הופעה מוצלחת בגיל 12

ארבעים שנות נגינה. אייל שילוח וכינורו

למנצח על הנגינות. בהופעת "סולו" עם תזמורת

"הניסיון היה קשה", מספר לנו שילוח בהתרגשות "כי המבחן הראשון היה בסמוך לכניסת השבת. עלייתי והחילותי מנגן כשליבי הולם. מרוב לחץ הקשת פצעה את הכינור, ועבורי היה זה פצע עוק בלב"

משל לתופש כינור. שילוח וכינורותיו

הרכב מוסיקאלי אנטישמי

ואז החלו הניסיונות. ההרים והגבעות שאותם היה עליו לצלוח. אייל שילוח הוזמן ללונדון וקיבל את תפקיד ה'קונצרטמייסטר', הכנר הראשון של אחת התזמורות הגדולות באנגליה. הוא קיבל את החוזה הביתה בתחושת סיפוק. הנה באים הימים שבהם הוא מקבל תשואה להשקעה. שנים של לימודים ואימונים קשים ועתה הוא קוצר את התהילה, שמתן שכרה הכספי הגבוה בצידה. בקהילייה של המוסיקאים העולמיים היה זה מינוי מדובר מאוד. אך אליה וקוץ בה. איך שומרים שבת וכשרות ביפן, בחברה של נגנים נכבדים אך נכריים?

חברי התזמורת עקבו אחריו בתימהון גובר בעת הביקור ביפן. הכנר הישראלי אינו משתתף עימם בארוחות במסעדות הפאר היקרות ומסתפק בירקות חיים. בשבתות הוא נעלם ומסתגה. באחד הימים ניגשו אליו שניים מראשי התזמורת בדרישה לדעת ממה הוא מתקיים. הרי, לא ייתכן שהוא ניזון מעגבניות וירקות עליים, שמהם הוא טועם בסעודות הקבועות.

שילוח הראה להם את המזון שממנו הוא חי. אבקות של מזון מהיר וקופסאות שימורים שהביא עימו מהארץ. הגויים היו בפאניקה ואחד מהם אמר בבוז ובסלידה את שכולם חושבים: "אה, אתה יהודי בערגה.

ארבע שנים חלפו עליו בניו יורק וכעת הגיעה השעה לקצור פירות. הוצע לו 'גרין קארד' ולהתחיל לעבוד בהרכבים שונים, להופיע ככנר מצליח, להתקדם ולטפס בסולמות הנגינה, תרתי משמע. "השבתי למורי בסירוב. אני רוצה לשוב לארץ. חשתי סלידה מפרחי הכינור שכל כך רצו להתערות בחברה הגויית ולהתבולל. אף אחד לא הבין אותי. המשפחה, החברים וכמובן אלו שלימדו אותי והשקיעו בי. אני מוותר על תנאים מעולים ושב לארץ".

הסירוב, והרצון לשוב ארצה באו מפנימיות הנפש. בארץ ישראל הוא קיבל את תפקיד 'הכנר הראשון' של אחת מתזמורות האופרה. את הצימאון ליהדות הוא ניסה להשקיע על ידי 'קורס ביהדות' באוניברסיטת בר אילן, שאליה נרשם. זה מה שהכיר. בינתיים.

באחד הימים הגיעו אל שילוח שני תלמידים חרדיים ללימוד ראשוני של הנגינה בכינור. הם קלטו את צימאונו ליהדות של אמת והזמינו אותו לסעודת שבת בביתם. "צעדנו רגלית, אני זוגתי מרמת גן לבני ברק וכששבנו ידעתי שזה מה שחפישתי. לכך אני כמה. החלטנו יחד שזו תהיה דרכנו", נזכר שילוח בערגה.

בארץ ישראל הוא קיבל את תפקיד הכנר הראשון של אחת מתזמורות האופרה. את הצימאון ליהדות הוא ניסה להשקיע על ידי 'קורס ביהדות' באוניברסיטת בר אילן, שאליה נרשם. זה מה שהכיר. בינתיים

ששומר מצוות, ולכן לא באת עימנו לטיול להרי הגעש שהתקיים בשבת שחלפה".

בבת אחת, הם הפכו מידידים למתנכרים.

"אז הבנתי וידעתי שעם ישראל גלוי ראש שאוכל ומתנהג כמותם אין להם בעיה. אבל יהודי שומר תורה, שהוא הכנר בתזמורת זה כבר יותר מדיי עבורם", הוא מסביר. אבל לא אדם כאייל שילוח יגיב בתבוסתנות, והוא מיהר להשיב להם: "זאת אומרת שאתם מוכנים לקבל אותי רק אם אני מתנכר לדת שלי. אין לכם טענות על החלק המקצועי, שהרי עברתי את כל המבחנים ונבחרתי. הסיבה שאתם תוהים כעת אם יהא חלקי עמכם נובעת מאנטישמיות".

הוא דרש לשלם לו את המגיע לו ושב לארץ. אחרי כמה חודשים נודע לו שהתזמורת נקלעה לקשיים כלכליים ופיטרה את כל הזרים. בהרכב נותרו רק נגנים בריטיים. הייתה זו השגחה פרטית. בזכות הקפדתו על חוקי התורה, שם בין הגויים, הוא עזב לפני שנעזב.

בן ארבעים לכינור

השנים הבאות היו רצופות ניסיונות שכאלה, בין קריירה ליהדות, כששמירת התורה והמצוות מהווים עבור בעל התשובה, בשלביו הראשונים, אתגר לא פשוט. המוסיקאי היהודי העולמי דניאל בארנבוים חיפש כנר ראשון לתזמורת הגדולה באיסקאגו שבארצות הברית. הוא שמע מאות נגנים וכנרים ובחר בשלושה למבחנים סופיים. אחד קנדי, אחד צרפתי מפריז ואחד מהם היה ר' אייל שילוח. מי שייבחר יזכה למשרה ששכרה מאתיים וחמישים אלף דולרים לחצי שנה. חבריו אמרו לו שעליו לשוב ולשמוח עם ההזמנה ולשומר אותה לנכדיו גם אם לא ייבחר, רק בעבור הכבוד שהוא הזמן, אחד מני אלף. "הניסיון היה קשה", מספר לנו שילוח בהתרגשות "כי המבחן הראשון היה בסמוך לכניסת השבת. עליתי והחליתי מנגן כשליבי הולם. מרוב לחץ הקשת פצעה את הכינור, ועבורי היה זה פצע ענק בלב. ידעתי שמעתי לא יקרה עוד כדבר הזה. לעולם לא אעביר עוד קשת על מיתרי כינור בשבת. לא נבחרנו להרכב. לא אני ולא השניים האחרים. הסיבה לא הייתה קשורה אלינו כי אם לויכוחים פנימיים בהרכב הראשי. עבורי היה זה שלב נוסף בקבלת עול תורה ומצוות".

בגיל ארבעים החליט אייל שילוח לרכוש כינור משלו. מי שבקי מעט באורחותיהם של כנרים ותולדותיהם של כינורות, יודע שלא לכל כנר יש כינור שהינו רכושו. הכנרים הגדולים מבקשים לנגן על כינורות עתיקים שנוצרו על ידי בוני כינורות, שכבר הרבה שנים אינם בחיים וידעו היטב את סודות ייצור כינור שמפיק קולות וצלילים צלולים. לכן רובם נושאים עימם כינורות שאולים ששוים מוערך בעשרות, ולעיתים במאות, אלפי דולרים. ר' אייל שילוח: "הייתי רגיל לנגן על כינור שנקרא 'כינור דוד'. הכינור נתרם לתזמורת הפילהרמונית, שנתנה לי אותו בהשאלה. עתה רציתי לעשות 'קניין', כינור שיהיה שלי. נסעתי ללונדון והתארחתי בגולדרס גרין. הודעתי לסוחר בכינורות עתיקים שאני בא אליו ושיכין לי כמה כינורות לבדיקה ובחירה. הגעתי והוא הכין עבורי, כאמור, שבעים כינורות".

התענג בשיד וקול כינור. שילוח בביתו

דיוריוס לא היו מציאותיים עבורי, לכן הסתפקתי בכינור עתיק שבנה תלמיד שלו, אבל השיטה וסודות הייצור הם אותם אלו שקיבל ממורו, שהוא רכשם מהיהודים עד לבית שני. כך שאין ספק שהידע מקורו בעת שלויים היו עומדים הכן בשרים ובזמרים, עם כלי נגינתם, בזמן שבית המקדש היה קיים".

מתוך שבעים הכינורות בחר שילוח שלושה וערך להם מבחנים מתוחכמים, כששלושה אנשים מאזינים לשלושת הכינורות כשגם מפונה אל הכינור, והם לא יודעים לאיזה מהכינורות הסכיתו ולפי איזה סדר. כולם העידו על כינור אחד שהוא הטוב מכולם, והוא נבחר, ועימו מנגן שילוח מאז ועד היום. אנו מאזינים לצלילים ומעירים לו שקולו של הכינור כה חזק עד שדומה כאילו מיקרופון ומגבר קול טמונים בתוכו. אך לא. זהו קולו הטבעי של הכינור העתיק, שהיום לא מצליחים ליצור כמותו. עובדה זו אולי מסבירה לנו את התמיהה, כיצד התנהלה נגינתם של הלויים בבית המקדש או בשמחת בית השואבה, כשאלפי ישראל מאזינים לה, ועל הצלילים להגיע למרחקים. הכלים של פעם, עם סודות הייצור שלהם, היו בעלי עוצמת שמע גבוהה במיוחד, בלא כל אמצעי הגברה. מספר היוחסין של הכינור למד לדעת שהוא בן מאה וחמישים שנה, ושכן עד כה בוויטרינה שבסלון ביתו של יהודי ישיש בלונדון, ששם משפחתו היה ליוואי והוא היה אספן כינורות מושבע. ליוואי הלך לעולמו והוא בן 92 שנים, זמן קצר לפני ששילוח רכש את הכינור. ילדיו של הישיש הם שהחליטו למורכו. אגב, בספר היוחסין של הכינור רשום בפרוטרוט היכן היה כינור ומי ניגן עליו בכל שנה, עד שהגיע אל היהודי ליוואי.

הופעת יחיד. אייל שילוח מפיק צלילים ענוגים מכינורו בהופעה לכתב "משפחה" במהלך הראיון עמו

איך אשיבו אל המלון? שבת נכנסה ואין עירוב בעיר הזו, הסמוכה לבריטל. הכינור אסור בטלטול.

"הנה הרגע, אמרתי לעצמי, עתה אין איש רואה.

רק אני ובורא העולמים מקדש השבת. הותרתי את הכינור הפקר, באהבה רבה לבורא העולמים, וצעדתי אל המלון, כשהקונצרט נמשך ובו מופיעים נגנים שונים, בני כל העמים. התפללתי וקידשתי על היין, לי ולזוגתי. סעדנו סעודת שבת שהבאנו עימנו ושרתי זמירות. רק אחרי ברכת המזון יצאנו לטייל בלא כל חפץ מטולטל כמובן. פגשנו שם נגן גוי יפני וניסיתי לרמוז לו, בלא לעבור על 'אמירה לנכרי שבות' עד שבקושי הבין, והוא נשא את הכינור אל החדר במלון.

"השבת עברה עלינו בתחושה עילאית ובהתרוך ממות הרוח. עד עתה ידעתי שאני מרגש יהודים בשירתי ורבים מתעוררים לזיכרונות מבית הוריהם ומנסים לשוב, לפחות במשהו, לכור מחצבתם. עתה היה בזה גם קידוש שם שמיים, עד שכומר שהשתתף בקונצרט הביט בנו בהערכה. וציין דרך מחנך נוסף, התארחנו בימי האימונים אצל משפחה בלגית גויה, שלאות סולידריות עימנו עברה לאכול בכל השבוע רק מאכלי דגים כשרים וירקות".

ניגון מתוך הנשמה

מאז ועד היום משתתף שילוח ועומד בראש הרכבים מוסיקאליים מכל הסוגים, כשההלכה הינה נר לרגליו ועימה הוא מכוון את מיתרי כינורו היקר. הוא מלווה בנגינתו הענוגה את המקהלות החסידיות לגוניהן ומשתתף ברוב ההקלטות שיוצאות מחצרות חסידים, חדשים לבקרים. גם בקונצרטים עתירי מוסיקאים עולמיים הוא משתתף, ומקדש עם כינורו את שמו של מי שאמר והיה העולם. היום הוא מביט במבט מוזר על הניסיונות של אז, לגבי שמירת השבת, שנראים לו כה רחוקים. גם בני המשפחה וחבריו מאז, שניבאו לו כישלון וחוסר כיוון אם יעזוב את ניו יורק וישמור לפתע על כללים יהודיים עתיקים, נאלצים להודות שהוא צדק. רק ברכה ראיתי משמירת השבת וסייעתא דשמיא בכל צעד. בימים אלה משמש ר' אייל שילוח מנהלה של המכללה למוזיקה יהודית בצפת ויועץ מוזיקאלי בקיבוץ בכפר בלום, וגם שם הוא חש שליחות, כי מי שקרוב לעולמה המופלא של השירה והנגינה יגיע בסופו של דבר להכיר במי שאמר והיה העולם.

שילוח מקפיד על קביעת עיתים לתורה ואף מנסה לפתוח צוהר בנשמתו לתורת החסידות. "בלימוד תורה וחסידות אני מקבל את ההשראה לנגינה", הוא אומר לנו. "הספרים הקדושים הינם היום המורים שלי למוסיקה. שנים תהיתי על עצמי מדוע אני כה נמשך ללימוד חסידות ונגינה חסידיית. כל כך, עד שכששמעתי נגינה של שירים חסידיים אותנטיים חשתי מעין חשמל בנשמת. לא הייתי צריך ללמוד את היצירות החסידיות. זה בא ישר מהלב.

"לאחרונה הסירו לי מן השמיים את הלוט מעל התעלומה. אחד מגדולי האדמו"רים שזכיתי ממנו לקירוב מפליג דרבן אותי לא מכבר לחפש אחרי שורשיי, ומתברר שאנו צאצאים למשפחת טווערסקי, ואדמו"ר טשערנוביל וסבנו היה המגיד הקדוש מטריסק, אחד משמונת קני המנורה, בניו של המגיד רבי מרדכי מטשערנוביל. הגילוי הזה היה עבורי סגירת מעגל משפחתי עתיק, והבנה ברורה שהכל בא מתוך הנשמה ומהשורשים".

מאז, הכינור עם אייל שילוח, מלווה אותו לכל מקום בעולם שאילו הוא מוזמן לנגן. עם הכינור הזה הוא זכה לא רק לרגש ולקרב, אלא גם לקדש שם שמיים בפני אומות העולם.

שבת היא מלהפקיר

לפני שנתיים בערך הקים שילוח הרכב של רביעייה קאמרית עם נגנים מאומות העולם, שמכבדים עד מאוד את הקפדתו של שילוח לא לנגן בשבתות ובמועדי ישראל. באחד הימים סיפר לשילוח הפסנתרן הראשי של ההרכב שהם קיבלו הזמנה להופיע עם תזמורת גדולה מאוד בבלגיה.

הכנר ביקש מהפסנתרן הגוי לבדוק את תאריך ההופעה ומסתבר שהזמן הוא ביום שישי לפנות ערב. הפסנתרן נחרד, "אייל", טען בלהט "אנו לא אומרים להם, לא!".

ההזמנה הייתה מחמיאה מדיי להרכב, מכדי שהגוי הזה יבין לסירוב. "הבטתי אליו", מספר לנו אייל שילוח, "זאמרתי לעצמי, הנה עוד הבדל בין יהודי לגוי. בעוד שהגוי מוצא לכל פיתרון בעיה, היהודי יודע למצוא לכל בעיה פיתרון. התקשרתי לר' שמעון לסקר, שליח חב"ד בבריסל, וביקשתי לברר מתי נכנסת השבת באזור (זה היה למחרת ט' באב שחל ביום חמישי). מסתבר שהשבת נכנסת שם בתשע וחצי בלילה. ההופעה מתחילה בשמונה. הודעתי שיהיה עלינו להיות הראשונים, וברגע שנכנסת השבת אני מפסיק, והשלושה האחרים ימשיכו לבד. ביקשתי גם בית מלון קרוב למקום ההופעה, וקיבלתי.

צלילים: יותן איבני

נמשך למוסיקה חסידיית ולתורת החסידות. עם ר' מרדכי בן דוד

"אותו יום שישי היה קשה מאוד, יום קודם היה צום, שבבלגיה מסתיים בין עשר לאחת עשרה בלילה. למחרת – אימונים מפרכים. החילונו את ההופעה שהצלחה מאוד אבל השעון התקדם. באמצע הייתה הפסקה שהתארכה ואני ניגנתי את היצירה המוזמנת במהירות רבה ובמעקב צמוד אחרי השעון. רגע לפני השקיעה סיימתי, קדתי ארוכות, כשאני משתדל שהכיפה שלראשי תהיה ניכרת לעין, ואז החזרתי את הכינור לארצות, והנה לפני בעיה קשה. הכינור העתיק, היקר והמשובח, בבת עיניי,